

X TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene Lugemine Hos 6:3–6)

Lugemine Hoosea raamatust:

Tundkem siis, püüdke tunda Issandat: ta tuleb nagu ilus koidupuna; ta tuleb meile nagu vihm, otsekui kevadine vihm, mis niisutab maad. Mis ma teen sinuga, Efraim? Mis ma teen sinuga, Juuda? Sest teie ustavus on nagu hommikune pilv, nagu varakult haihtuv kaste. Sellepärast olen andnud sulle rooska prohvetite kaudu, olen tapnud sõnadega omaenese suust, ja mu otsused su kohta on lahvatanud nagu valgus. Sest ustavus on see, mida ma tahan, mitte ohver; Jumala tundmine on enam kui põletusohvrid. See on Jumala sõna.

(Vastulaul Ps 50, 7–8.12–13.14–15 (ref. vrd. 23b))

R: Kes õiget teed käib, see näeb Jumala päästet.

Kuula, Iisrael, kui ma räägin,
Iisrael, ma tunnistan sinu vastu.
Jumal, Sinu Jumal ma olen.
Ei ma sind noomi su ohvrite pärast,
sest su põletusohvrid on mu ees alati.
R:

Kui mul oleks nälg, ei ma ütleks seda sulle,
sest maailm ja selle täius on minu päralt.
Kas ma peaksin sööma härgade liha
ja jooma sikkude verd?
R:

Too Jumalale ohvriks tänu
ja tasu Kõigekõrgemale oma töötused!
Hüüa mind appi ahastuse päeval,
siis ma tõmban su sellest välja
ja sina annad mulle au!
R:

(Teine lugemine Rm 4:18–25)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Vennad, Aabraham uskus, kui näis lootusetu, et ta saab paljude rahvaste isaks, selle ütluse järgi: “Nõnda peab olema sinu sugu.” Ta ei jäänud usus nõdraks, pannes tähele oma elatanud, ligi saja-aastast ihu ja Saara surnud lapsekoda. Ta ei kahelnud Jumala töötuses uskmatuna, vaid sai vägevaks usus, ülistades Jumalat ja olles täiesti veendunud, et Jumal on vägev ka täitma seda, mida on töötanud. Seepärast see arvestatigi talle õiguseks. Aga et see arvestati talle õiguseks, ei ole kirjutatud üksnes tema pärast, vaid ka meie pärast, kellele see samuti arvestatakse, sest me usume temasse, kes äratas surnuist üles meie Issanda Jeesuse, kes loovutati meie üleastumiste pärast ja äratati üles meie õigekssaamise pärast.

See on Jumala sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jes 61:1; Lk 4:18)

Halleluuja. Issanda Vaim on minu peal, seepärast on ta mind salvinud.

Ta on mind läkitanud kuulutama vaestele rõõmusõnumit, kuulutama vangidele vabakslaskmist.

Halleluuja.

(Evangelium Mt 9:9-13)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist

Edasi minnes nägi Jeesus meest, Matteus nimi, tollihoone juures istuvat, ja ütles talle: “Käi minu järel!” Ja Matteus tõusis ning järgnes talle. Ja kui Jeesus istus lauas tema kodus, vaata, palju tõlnereid ja muid patuseid tuli ning istus koos Jeesuse ja ta jüngritega. Ja seda nähes ütlesid variserid tema jüngritele: “Miks teie õpetaja sööb koos tõlnerite ja patustega?” Aga seda kuuldes vastas Jeesus: “Ei vaja arsti terved, vaid haiged. Aga minge ning õppige, mis see on: Ma ei taha ohvrit, vaid halastust! Jah, ma ei ole tulnud kutsuma õigeid, vaid patuseid!”

See on Issanda sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, üks mees rääkis kord, et ta tundis end end halvasti ja läks arsti juurde. Ta arvas, et on väga haige ja teab oma haigustest kõike – aga arst tegi analüüsid ja lohutas teda, et ta on terve kui härg, ja – mis tema haigustesse puutub – loll kui saabas...

Halb enesetunne sunnib inimest sageli nägema kogu maailma läbi oma haiguse lukuaugu. Teisalt aga võib olla isegi ohtlikum, kui inimene oma tervist üle hindab: see võib ta muuta ettevaatamatuks ja panna tegema hulljulgeid tegusid, mis on kahjulikud nii ihulisele, vaimsele kui ka vaimulikule tervisele.

Me loeme patutunnistuse ...

Jutus

Armsad õed ja vennad, kui Jeesus ütleb, et ta ei ole tulnud kutsuma õigeid, vaid patuseid – niisiis mitte terveid, vaid pigem haigeid –, siis peab ta silmas just vaimulikku tervist. Ta annab mõista, et vaimulik tasakaal ei püsi iseenesest, vaid nõuab täiendavat tasakaalustusmehhanismi. Kuidas?

Laename siinkohal võrdluse tänapäevaste autode vedrustuselt. Nimelt kui auto sõidab ühe poole ratastega läbi löökaugu, siis saab vedrustus sellest tugeva, ebasümmeetrilise löögi. Kui rataste kohal oleks ainult vedrud, siis õõtsuks auto pärast augu läbimist igas suunas veel tükk aega. Selle vältimiseks on amortisaatoritesse paigaldatud lisaks vedrudele veel hüdrauliline süsteem, mis muudab järelõõtsumise energia soojuseks, nii et pärast löökaugu läbimist taastub sõiduki tasakaal kiiresti, soojus aga hajub.

Sarnaselt vajab inimene saatuselõökide kompensatsioonimehhanismi, mis aga pahatihti võib puududa sellel inimesel, kes on enda arvates vaimulikult terve. See puudus jääb nii tema enda kui teiste eest varjule nii kaua, kui ta saab liikuda mööda elu siledat kiirteed. Ta ei taha endale aru anda, et olles uhke oma veatuse üle, muudab see hoiak ta teiste suhtes üleolevaks, nii et tema õpetused hakkavad mõjuma kõrgilt. Või kui ta isegi tahab teha head, siis ei oska ta alati pettusi läbi näha ja satub nende ohvriks... sest kui ei märgata omaenda puudusi, siis ollakse võimetud süvenema ka teiste inimeste puuduste olemusse: kõigutakse igas suunas ega suudeta heal ja kurjal vahet teha.

Umbes nii variserid ju ka käitusid. Pealtnäha olid nad korralikud inimesed ja seaduskuulekad kodanikud, kes aga raskustega vastamisi seistes osutasid väiklasteks, pinnapealseteks ja pahatahtlikeks egoistideks.

Sellest vaatenurgast on arusaadav, miks Jeesus panustab just patuste, mitte õigete peale. Püüdkem õigesti aru saada: Jeesus ei pea siin silmas seda inimest, kes teeb pattu, vaid seda, kes mõistab patu olemust. Suurem osa kurjategijatest, kes täidavad vanglaid, ongi just need, kes leiavad, et kõik teised on süüdi, nemad aga on õiged inimesed, kes teavad, et lollidelt tulebki raha ära võtta ja kaasinimese nõrkus on selle jaoks, et seda viibimata ära kasutada.

Patutundmine mõjub aga kaksipidiselt. Kui keegi tuleb abi paluma, oskab patutundlik inimene huvitada paluja motiividest: kas on too tõesti hädas ja tema käitumisest võib märgata õnnetut segadust ja meeleheidet, või siis on tegemist petturiga, kelle olekust võib välja lugeda kavalust, ehk lihtsalt laiskust, mis otsib üksnes rumalat, kes tema eest töö ära teeks.

Patutundmine ei ole mitte fanatism, vaid arusaamine moraalsest tasakaalust – see on teadmine, et alati saab oma kurjade kalduvuste ja isekuse vastu midagi ette võtta. Muidugi nõuab krooniliste vaimulike haiguste ravimine hästi läbimõeldud strateegiat. Ihu tervisest võrdpilti laenates: südame ravimine ei tohi lõppeda maksakahjustuse ja neerupuudulikkusega.

Armsad õed ja vennad, olen nõus, et sõna “patt” kõlab tänapäeva inimese kõrvus peaaegu et naeruväärselt. Kuid teeme selle puust ja punaseks: patt on see süütegu, mille eest peab inimene andma aru mitte ainult riikliku süüdistaja, oma pere või sõprade ees, vaid pärast surma Jumala kohtu ees, kus kaalul on igavene elu. Seega tuleb patt ära tunda ja seda kõigest jõust vältida; langemise korral aga kahetseda, ning heastada nii palju kui on veel võimalik.

Niisiis: isegi kui me peame end pöördunud patusteks, tuleb meil ikka aegajalt endalt küsida, kas meie pöördumine on ikka olnud piisav? Või siis oleme sellega hoopiski liiga hoogu läinud, nii et oleme nüüd Jumala poole jälle seljaga? Me ei tohi unustada, et ka pöördunud patustena jääme alati patusteks edasi. Aamen.